

Мосійчук Ю.П., магістр

Київський національний університет технологій та дизайну

УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. У статті розкрито особливості управління інвестиційної діяльності. Встановлено принципи використання та сутність як сукупність практичних дій щодо реалізації інвестицій.

Ключові слова: інвестиції; інвестиційна діяльність; управління інвестиційною діяльністю підприємства.

Мосійчук Ю.П., магистр

Киевский национальный университет технологий и дизайна

УПРАВЛЕНИЕ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ ПРЕДПРИЯТИЯ

Аннотация. В статье раскрыты особенности управления инвестиционной деятельности. Установлены принципы использования и сущность как совокупность практических действий по реализации инвестиций.

Ключевые слова: инвестиции; инвестиционная деятельность; управление инвестиционной деятельностью предприятия.

Mosiichuk Yu.

Kyiv National University of Technologies and Design

MANAGEMENT OF INVESTMENT ACTIVITY OF THE ENTERPRISE

Abstract. In the article the features of management of investment division are described. The principles of use and essence as a set of practical actions concerning realization of investments are established.

Keywords: investment; investment activity; management of investment activity of the enterprise.

Постановка проблеми. Коректна система управління впливає на інвестиційну діяльність. Успішний менеджмент дає змогу вивести підприємство на новий рівень та зменшити негативний вплив зовнішнього середовища. Тема дослідження є досить актуальною, оскільки це забезпечує досягнення стійкого економічного розвитку. Саме залучення інвестицій є можливістю для підприємств забезпечити конкурентні переваги як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

Аналіз останніх досліджень та невирішена частина проблеми. Теоретичними проблемами управління інвестиційною діяльністю підприємств займалися багато зарубіжних науковців. А саме Д. Тобін, поклав модель динаміки інвестицій, відповідно до якої витрати на капітальні товари залежать від співвідношення ринкової ціни капіталу. П. Друкер, довів що довгострокові інвестиції коштів не лише сприяють підвищенню результативності організації, але й збільшують її реальний фінансовий актив. В. Шарп розкрив теорію співвідношення ризику і доходу інвестицій у цінні папери.

Внесок українських учених також є значним. Наприклад В. Л. Акуленко стверджує: «чим нестабільнішим є економічне середовище, у якому функціонує підприємство, чим частіше змінюються вимоги, умови, ступінь і характер впливу держави на інвестиційні процеси в економіці, тим актуальнішим є формування гнучких систем управління інвестиційною діяльністю на мікрорівні: методичне, організаційне, економічне забезпечення» [1]. Т. Майорова під поняттям «управління інвестиційною діяльністю» розуміє систему принципів та методів розроблення та реалізації управлінських рішень, пов'язаних із здійсненням різних аспектів інвестиційної діяльності. В. Федоренко трактує управління інвестиційною діяльністю як процес управління усіма аспектами інвестиційної діяльності суб'єкта підприємництва.

А. В. Гриньов під інвестиційним менеджментом розуміє діяльність, спрямовану на організацію та координацію інвестиційного процесу, яка ґрунтується на системі принципів, організаційно-економічних методів та техніки розробки й реалізації управлінських рішень

Мета дослідження. Розкрити сутність та необхідність використання управління інвестиційною діяльністю підприємства.

Результати дослідження. Управління інвестиційною діяльністю - система принципів та методів розробки та реалізації управлінських рішень, пов'язаних із здійсненням різних аспектів інвестиційної діяльності [1].

Теоретичне дослідження управління інвестиційною діяльністю підприємства вважаємо за доцільне почати із вивчення етимології поняття «управління». Згідно із тлумачним словником, управляти – означає «спрямовувати хід якогось процесу, впливати на розвиток, стан чого-небудь» [2]. Відповідно, в найпростішому трактуванні управління інвестиційною діяльністю підприємства є цілеспрямованим впливом певних суб'єктів на стан та розвиток інвестиційної діяльності, хід інвестиційного процесу.

Слід виокремити три рівні управління інвестиційною діяльністю підприємства: макрорівень (включає певні регулятивні заходи з боку держави); мезорівень (управління на рівні регіону); мікрорівень (управління на рівні підприємств – інвесторів та учасників інвестиційної діяльності) (рис. 1).

Рівень управління	Мета	Функції управління	Інструменти управління	Очікувані результати
Макрорівень (держави)	Забезпечення найбільш ефективних шляхів реалізації інвестиційної стратегії держави	<ul style="list-style-type: none"> - аналіз і прогнозування розвитку інвестиційного ринку з урахуванням його кон'юнктури та загальнодержавних потреб у результатах інвестиційної діяльності; - розробка стратегічних напрямків інвестиційної політики з урахуванням цільових напрямків розвитку країни (регіону); - законодавча діяльність щодо стимулювання, регулювання, підтримки та контролю інвестиційної діяльності; - моніторинг інвестиційної діяльності та реалізація конкретних заходів щодо її регулювання на всіх рівнях (держави - галузь - регіон - підприємство - проект), підтримка та фінансування окремих інвестиційних проєктів 	<ul style="list-style-type: none"> - державні інвестиційні програми; - пряме управління державними інвестиціями; - законодавчі заходи стимулювання та заохочування або підтримки (введення податкових ставок і пільг, упровадження системи платежів за користування визначених ресурсів тощо); - проведенням відповідної політики: ціноутворення, кредитної, амортизаційної та ін.; - контроль державних норм і стандартів, а також за виконанням правил обов'язкової сертифікації; - антимонопольні заходи; - експертиза інвестиційних проєктів 	<ul style="list-style-type: none"> 1) високі темпи зростання економіки країни за рахунок ефективної інвестиційної діяльності; 2) максимальна частина національного доходу від інвестиційної діяльності; 3) мінімізація інвестиційних ризиків.
Мезорівень (регіон, галузь)	Забезпечення найбільш ефективних шляхів реалізації інвестиційної стратегії регіону			
Мікрорівень (підприємство)	Забезпечення ефективності інвестиційної діяльності підприємства в короткостроковому й довгостроковому періоді	<ul style="list-style-type: none"> - аналіз і прогнозування; - планування (стратегічне, поточне, оперативне) і організація; - облік, моніторинг (контроль), координація 		максимізація інвестиційного прибутку підприємства в поточному періоді і в перспективі

Рис. 1. Трирівнева система управління інвестиційною діяльністю підприємства

Зазначимо, що різним рівням управління відповідають різні цілі. Зокрема, метою управління на макро- та мезорівнях є сприятливі умови здійснення інвестиційної діяльності різних суб'єктів на відповідній території (держава або конкретний регіон), тоді як на макрорівні основною метою є максимізація ефективності інвестиційної діяльності окремого підприємства. Водночас можна стверджувати про взаємозв'язок зазначених цілей управління, адже регулювання інвестиційної діяльності на державному та регіональному рівнях є зовнішнім чинником, що визначає ефективність інвестиційної діяльності на рівні конкретного суб'єкта господарювання. Відповідно, за умови досягнення цілей інвестиційного менеджменту на мікрорівні, створюються передумови досягнення бажаного ефекту макроекономічного регулювання.

Відповідно до мети, управління інвестиційною діяльністю в державних масштабах (держава, галузь, регіон) передбачає регулювання, контроль, стимулювання та підтримку інвестиційної діяльності, як правило, законодавчо-регламентованими методами.

Управління інвестиційною діяльністю здійснюється шляхом стратегічного, тактичного оперативного управління.

Оскільки управління інвестиційною діяльністю є елементом загальної системи управління підприємством, то необхідною є її координація з іншими підсистемами загальної системи управління. Відповідно під час формування підсистеми управління інвестиційною діяльністю необхідно дотримуватись визначених принципів і етапів.

До принципів можна зарахувати:

- ефективність;
- економічність;
- комплексний та системний підхід до формування управлінських рішень;
- наявність зворотного зв'язку;
- динамізм управління;
- поліваріантність підходів до розроблення окремих управлінських рішень;
- орієнтованість на стратегічні цілі розвитку підприємства та узгодженість із ними.

Етапами здійснення процесу управління інвестиційною діяльністю можна розглянути на рис. 2 [7].

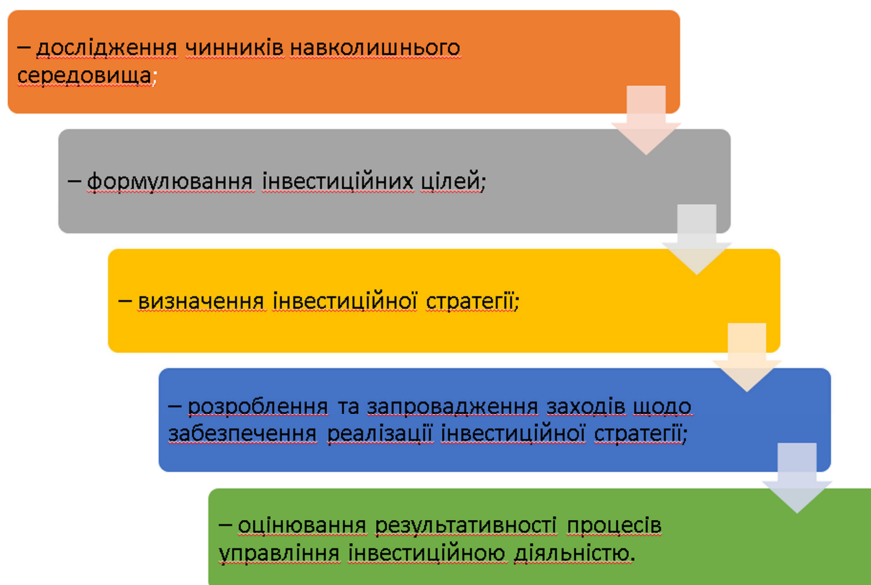

Рис. 2. Етапи здійснення процесу управління інвестиційною діяльністю

Якщо розглядати питання на рівні України, то можна стверджувати, що залучати інвестиції в економіку держави, звичайно ж, вигідніше, ніж брати кредити. Однак все ті ж, звичні для України фактори, такі як корупція, нестабільність валюти й гальмування реформ, відлякують іноземних інвесторів. Минулого року приплив прямих іноземних інвестицій впав більш ніж удвічі порівняно з 2016-м. Цього року ситуація вже трохи покращилася, Україна навіть піднялася в рейтингу інвестиційної привабливості країн світу. Крім того, Верховна Рада ухвалила законопроект, що спрощує залучення іноземних інвестицій.

Нижче наведено інформацію згідно даних державної статистики України [9].

Таблиця 1

Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності за 2018 рік, млн грн

Види діяльності	січень - березень	січень - червень	січень - вересень	січень - грудень
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	7236,3	17216,8	27516,9	47597,2
Оптова та роздрібна торгівля автотранспортними засобами та мотоциклами, їх ремонт	511,0	1126,2	1683,1	2419,2
Оптова торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами	4399,7	10352,4	17275,2	25848,8
Роздрібна торгівля, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами	2325,6	5738,2	8558,6	19329,2
Тимчасове розміщування й організація харчування	281,6	725,3	1250,4	1903,6
Тимчасове розміщування	159,6	402,2	665,7	934,6
Інформація та телекомунікації	7878,6	16184,7	20895,6	28644,4
Комп'ютерне програмування та надання інших інформаційних послуг	490,1	1179,2	1899,5	2739,1
Фінансова та страхова діяльність	2196,1	4599,8	6852,7	10763,8
Операції з нерухомим майном	4452,8	9704,6	14968,5	21264,7
Професійна, наукова та технічна діяльність	795,9	2222,6	4909,7	9029,6
Наукові дослідження та розробки	148,6	340,6	691,4	1440,5
Рекламна діяльність і дослідження кон'юнктури ринку, інша професійна, наукова та технічна діяльність, ветеринарна діяльність	151,0	395,2	701,5	1304,0
Освіта	317,3	945,9	2021,0	3849,5
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	724,4	2082,9	3892,3	7243,8
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	379,7	1090,3	2209,9	3317,6

На рис. 3 наведено інформацію про надходження прямих іноземних інвестицій в Україну за останні роки. Згідно даних можна стверджувати, що найкращі показники

становили у 2011 році – 6 033,7 млн дол. США. На сьогодні ситуації погіршилась, дані показники становлять 1 259,2 млн дол. США, що на 4774,5 млн дол. США менше.

Рис. 3. Надходження прямих іноземних інвестицій в Україну у 2010-2018 рр.

Логічне падіння кількості іноземних вкладень відбулося в 2014 році, коли почалася війна на Донбасі, а політична ситуація в країні була вкрай нестабільною. Тоді в економіку України надійшло лише 2,5 млрд доларів – на 55% менше, ніж у 2013 році. Однак уже наступного року в нашу країну «повірили», обсяг інвестицій склав 3,8 млрд доларів – удвічі більше, ніж роком раніше. Трохи зріс ще приплив іноземних вкладень у 2016 році, і ось минулого року відбулося серйозне падіння. За перші півроку 2018-го приплив іноземних інвестицій в Україну склав 1,3 млрд дол США [10]. За останні два роки іноземні інвестори найбільше вкладали у фінансову та страхову діяльність, а також оптову та роздрібну торгівлю, ремонт автотранспорту. Цього року інвестиції прийшли й у сферу наукової й технічної діяльності.

Висновки та пропозиції.

Отже, основними завданнями управління інвестиційною діяльністю підприємства є:

- узгодження інвестиційних потреб та можливостей підприємства;
- підбір і використання ефективних інструментів менеджменту;
- стратегічна та поточна максимізація інвестиційного прибутку підприємства;
- мінімізація інвестиційних ризиків підприємства під час реалізації інвестиційної стратегії;
- підтримання оптимального рівня ліквідності інвестицій підприємства;
- підтримання стійкого фінансового стану підприємства у процесі здійснення інвестиційної діяльності.

Враховуючи наведені визначення та положення, узагальнимо основні характеристики процесу управління інвестиційною діяльністю підприємства:

- 1) управління інвестиційною діяльністю підприємства як складової загальної системи управління є цілеспрямованою діяльністю;
- 2) управління інвестиційною діяльністю повинно бути гнучким і здатним швидко реагувати на зміни у зовнішньому середовищі;
- 3) ефективність процесу управління може бути досягнута за наявності відповідного інформаційного забезпечення;
- 4) управління інвестиційною діяльністю спрямоване на досягнення поставлених цілей: економічних, інноваційних, соціальних, екологічних тощо;
- 5) управління інвестиційною діяльністю повинно здійснюватися на основі інвестиційної стратегії.

Список використаної літератури

1. Акуленко В. Л. Аналіз теоретичних підходів до управління інвестиційною діяльністю підприємства / В. Л. Акуленко, І. В. Новикова // Вісник СумДУ. Серія: Економіка. – 2012. – № 3. – 67 с.
2. Гриньов А. В. Теоретичні засади управління інвестиційною діяльністю машинобудівного підприємства [Електронний ресурс] / А. В. Гриньов. – Режим доступу: [http://www.kpi.kharkov.ua/archive/ Наукова_періодика/vestnik](http://www.kpi.kharkov.ua/archive/Наукова_періодика/vestnik).
3. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.
4. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність: підруч. для студ. вищ. навн. закл. / Т. В. Майорова. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
5. Менеджмент: Понятійно-термінологічний словник / за ред. Г. В. Щокіна, М. Ф. Головатого, О. В. Антонюка, В. П. Сладкевича. – К.: МАУП, 2007. – 291 с.
6. Управління ефективним функціонуванням машинобудівних підприємств / В. М. Гончаров, М. В. Макаренко, О. В. Ольшанський, Є. В. Гончаров. – Донецьк: СПД Купріянов В. С., 2007. – 218 с.
7. Управление инвестициями: в 2-х т. / В. В Шеремет, В. М. Павлюченко, В. Д. Шапиро и др. – М.: Высш. шк., 1998.
8. Федоренко В. Г. Інвестиційний менеджмент: навч. посіб. / В. Г. Федоренко. – К.: МАУП, 1999. – 10 с.
9. Стан інноваційної діяльності та діяльності у сфері трансферу технологій в Україні [Електронний ресурс] / Держстат України. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua>.
10. Скільки іноземних інвестицій надійшло в Україну в 2010–2018 роках [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.slovoidilo.ua/2018/08/31/infografika/ekonomika/skilky-inozemnyh-investyczij-nadijshlo-ukrayinu-2010-2018-rokax>